Harmadik évfolyam — 284-ik szám — Kolozsvártt, 1873 szombat deczember 13.

Előfizetési díj
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egész évre 12 frt.
Félévre 6 „
Negyedévre 3 „
Egy hóra helyben 1 „
Vidékről egy hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.
Egyes szám ára 5 kr.
Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASAGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:
Egyszer hasábozott garmond sor vagy annak tere 30 kr. a bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknél külön kedvezményt nyujt a kiadóhivatal.
Hirdetéseket fölvesz:
Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile) Seb. Stein et Vogler Wallfischgasse nr. 10.
Nyilttéri czikkek garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás: Belső-szénutcza 16. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.
Az értékesb czikkek dijaztatnak. Kéziratok nem adatnak vissza.
Kiadó-hivatal: Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS A „KELET“ politikai és közgazd. napilap 1873 utolsó negyedére.

A „KELET“ előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy hóra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legczélszerűbben postai utalványnyal, kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánynyal szolgálunk.

A „KELET“ kiadóhivatala.

Kolozsvártt, decz. 11. 1873.

Az istenben boldogult régi közjogi oppositio nagy ostentatioval szokta a Deák-párt szétszakadozottságát hangoztatni, mihelyt az összetartó alapelv mellett, sőt akár csak mögött egy-egy másodrangu kérdésre nézve némi elvi differencziák tüntek ki a párt kebelében. Sőt ujabban is, mióta az ellenzék az által vélte a saját szétmállását megelőzhetni, hogy elvei „egy részét“ elejtette, vagy legalább is pihenni hagyta, legközelebbről is minden léptennyomon találkoztunk a baloldali lapok hasábjain azzal a fölhivással, hogy pártunk mondjon le, vonuljon vissza, mert nem képes egységes actió kifejtésére. Ugyanez volt kifejezve a baloldaliak minden megujitott ajánlatában, mely a coalitio halva született fogalmát akarta volna ránk tukmálni, hogy igy ne maradjanak csak ők magukban az elvek „egy részének“ elejtésénél, hanem e férfias tetthez companistákat is szerezzenek maguknak.

Pártunk legutóbbi magatartása isten tudja hányadikszor adta meg e föltevésekre a leghatározottabb választ s maga a Felség, midőn az alkotmányos többség ministeriumát megmaradásra készteté, azt hisszük elég érthetőleg kifejezte, hogy mennyi hitelt ad az ellenzék vészlármájának.

Ám az éremnek másik oldala is van s bármennyire szeretné Bodóné asszonyom más felé forditani a beszéd folyását és a figyelmet rendesen észre szokták venni, hogy a bor ára még kifizetve nincs.

Lám, mai táviratunk szerint, a szélsőbaloldal által már korábban megtizedelt balközépből Ghyczy részletes programmjának előadására 17 képviselő*) lépett ki a pártkötelékből elfogadván a közjogi alapot s az „Ellenőr“ szerint egyelőre uj pártképen szerepelvén az országházában.

Hogy e párt-töredék. mely a legközelebbi napokban természetesen még ujabb elemeket is vonhat körébe, többé a Tisza-haddal egy uton haladni nem fog: az kétségtelen; mily állást foglal el a jobboldal irányában: ma még tudni nem lehet — de azt igen, hogy az ismételve megapasztott öt pontos párt, már a legközelebbi napokban kénytelen lesz alsóbb hangu húrokat pengetni, mint eddig, tulfeszitett nagyzásában, tenni szokta. Azt igen, hogy nem csak a vörös karszékek utáni esengés által kovácsolt coalitionalis terv bukott el végkép, hanem maga a politikai reputatio is majdnem kiköszörülhetetlen csorbákat szenvedett, mely most — ez országgyűlési cyklus alatt — még szerepelhet, mint Tisza Kálmán debreczeni választói előtt mondá, a régi „kard“ formájában, de a legközelebbi választások alkalmával bizonynyal — gyiklesövé fog deválválódni.

Pártunk pedig, a mily határozottsággal megemberelte magát legutóbb, oly szilárd állást is biztosithat magának és kormányának továbbra is a fölkelt önérzet ébrentartása által, a mihez, remélhetőleg, nem kis mértékben fog járulni az ujan alakult Ghyczy-párt magatartása is — mely hogy minő lesz: a jövő titka.

Vederemo.

*) A „M. P.“ szerint a következők: Ivánka Imre, Zámory Kálmán, Ghyczy Dénes, Szentimrey Elek, Sipos Orbán, Mátyus Aristid, Horánsky Nándor, Hammersberg Jenő, Domahidy Ferencz, Simonffy Kálmán, Oláh Gyula, Szomjas József, Horn Ede Makray László, Huszár Imre, Horváth Gyula és Pap Lajos.

— **A banktárgyalásokhoz.** Bécsből a következő sürgönyt veszi a „P. N.“: Az osztrák nemzeti banknak legutóbb tartott rendkivüli közgyülésében Pipitz bankkormányzó felolvassa az igazgatóság jelentését, melyben a következő határozati javaslat inditványoztatik: Az osztrák nemz. bank igazgatósága megbizatik, hogy az 1863-iki bankalapszabályok értelmében az osztrák császári pénzügyminiszterhez azon kérelemmel forduljon, hogy a monarchia mindkét felére kiterjedő privilegiumot nyerjen s hogy tudomására juttattassanak azon változtatások, melyeket az eddigi bankprivilegiumban a magyar királyi s az osztrák császári kormányok terveznek. A közgyülés továbbá felhatalmazza a bank igazgatóságot és a választmányt, hogy közösen az erre vonatkozó tárgyalásokat megkezdjék és felhivja azokat, hogy e tárgyalások eredményeit határozathozatalra, a kellő időben a közgyülés elé terjesszék.

Szólásra senki sem jelentkezett, mire mindkét inditvány egyhangulag elfogadtatott. Jelen volt 125 részvényes.

— **A pénzügyi** bizottság decz. 10. d. u. 5 órakor tartott ülésében tárgyalás alá vette az erdélyi katonai kórházak épitésére, — a mult közösügyi kiadásokra és a gömöri vasutnál eléforduló épitési többletre vonatkozó pótbitelekről szóló tjavaslatokat, melyek a bizottság által elfogadtattak.

Ezután az inségre vonatkozó előterjesztése a kormánynak került tárgyalás alá. Hosszabb vita után abban állapodott meg a bizottság, hogy az előterjesztésnek a közlekedési munkálatokra vonatkozó része a vasuti bizottsághoz lesz utasitandó; az alapelvek megvitatása, melyekből kiindulva vitessék majd keresztül az inségre vonatkozó előterjesztés, a holnap délelőtt 10 órakor tartandó ülésre halasztatott.

— **Ama sületlen** tiltakozási roham, melyet a magyar kath. papság egy része Deák Ferencz hires programmbeszéde ellen a „M. Állam“ hasábjain inditott meg, magával ragadta Alcsik és Kászon esperesi kerület vakbuzgó papságát is. Azon hitben éltünk, hogy az ősi vallásszabadságról hires Erdély kath papságával nem ül egy hajóba az esztergomi stb. páterekkel. Meglepetésünkre azonban a „M. Á.“-ban a 75 tiltakozóképpen „Alcsík és Kászon esperesi kerület minden papjának“ levelét olvassuk. Az ultramontanismusnak a „M. Állam“-ból ismert vallásos káromkodó stylja teljes diszében tündöklik, a csikiak nyilatkozatában is. Kóstolóul idézzük a levél zárszavait: „Akarják-e — ugy mond — a jun. 28-iki programm pártolói, hogy megmutassuk, miszerint mi 30 ezer hivőnkkel nem csak polgári, de a vallási szabadság érdekőrek megvédésében is fogunk tudni lelkesülni? Rajtunk áll, hogy a gyalázat bélyegét az antikrisztusok homlokára visszaüssük s Jézus megbecsteleniteit szent nevét uj fényben ragyogtassuk. Akarjátok-e? megtesszük.“

— **Csengery** és Ghyczy közt a „Reform“ szerint, Csengery lakásán megkezdődtek az alkudozások, melyekről Csengery értesité Szlávy kormányelnököt is. Az alkudozások stádiuma és tartama felől nevezett lapnak nincs tudomása.

Ghyczy Kálmán beszéde választóihoz, midőn 1873. deczember 6. ujból megválasztatott.

(Vége.)

Bocsássanak meg, tisztelt választók! hogy mindezeket oly hosszadalmasan s talán visszaélve becses figyelmükkel mondtam el, — de szükségesnek tartottam mindezeknek elmondását azért, hogy annál világosabban tüntessem ki annak valóságát, a mit már emlitettem, hogy országos pénzügyünk szilárd lábra állitása, mely sok különféle messze kiható törvényhozási intézkedéseket tesz szükségesekké, oly intézkedéseket, melyek összekötve fájdalmas nélkülözésekkel, nem egy országos, számos vidéki, számtalan személyes érdeket sérthetnek s igy sok éles ellenszenvet képesek ébreszteni a legczélszerűbb intézkedések ellen is, ugy az ország egyes vidékein, mint egész társadalmi osztályoknál is. Azért mon-

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

Nymphäa.

Elbeszélés.

Irta: **Jensen Vilmos.**

II.

(Folytatás.)

„Ha madárdalt akarnék hallani, akkor ő szólalna meg, s mihelyt a szép diszitett szobákban tartózkodnám, azonnal mellém — nem, térdeimre ülne! Ez aztán egy valódi világ lenne. És midőn kezem a nagy kutyát simogatná, akkor a képnek is egy pár finom fejér kezecskét kellene kinyujtania s felváltva a szép állat fejét, majd az én kezem simogatni vele. Ekkor a kutya is beletalálná magát a világba. És midőn a hold a viz tükre fölé szállana, ekkor a kép a sajkában ülne velem, aranyhaját vállamra nyugtatva, s ha Luna lenyugodni készülne, ekkor arczát hozzám emelné mind feljebb, feljebb és közelébb, s a két ragyogó drágakő alatt, melyek szemeimbe világitnának, egy pár rubin puha forró ajkaknak is kellene lenni.“

A bölcselkedő keblét mély sohaj emelé s igy egészité ki:

„Akkor az álgondola is egész világot foglalna magában.“

De egyszerre elámulva sajátságos mosolylyal pillantott fel:

„Ugy rémlik előttem, mintha mindez meglepően hasonlitna egy bizonyos pinczérnő megjelenéséhez.“

Ekkhof Ernő most sokkal jelentéktelenebb szünetet tartott előadásában, mint azelőtt s igy fejezé be:

„Bánom is én — miért ne hasonlithatna e kép ahoz? A végtétel, mi ebből következnék, igen egyszerűen csak az, hogy mind e képzelt dolgok összege sem tenné meg azon keresett világ x pontját, lévén az arany szőke fürtök és két drágakövek tulajdonosnéja — egy pinczérnő, miután a kicsiny, finom, fehér kezek, a bozontos eb fején csak egy pinczérnőéi és a forró piros ajkak, a nem igazi gondolában, hasonlóul nem valódiaknak, azaz csak egy pinczérnőiének bizonyultak be.“

A nap e hosszas magán beszéd közben azt tette, mit a világ minden bölcselkődőjét számba nem véve folytonosan tenni szokott: a maga rendes pályáján haladott előbbre. Számtalanok gyönyörűségére és hihetőleg ép oly számtalanoknak bosszuságot és bajt okozva. A világot körülbé más szinben tüntetve fel, mi eddig tényben állott árnyékba vonult, elavult házfalakat tarka fénypontokkal hinté bé, régen homályba borult ablaküvegeket ragyogó tükrökké varázsolt. A magas hosszu nyárfák árnyait nem veté többé, mint kis pulya csemetéket, azok lábaihoz, hanem kinyujtá e néma órajelzőket, hasonlóan az elmés emlékmondatokkal biró kő- és fakeresztekhez, a magas keritésen át az út hosszában s épen igy körvonalozott ki magának a tó vizében, egy eddig közönyösen elhanyagolt pontot s mintegy hevenyében felfedezett gyémántot, ugy fényesité és csillogtatá azt a legkülönnemübb szinvegyülettel állitván elő s makacs kitartással játszodtatva azt fiatal, temetői philosophunk arczbőrén.

(Folyt. köv.)

Szerdahelyi Kálmán utolsó napjai.

(Orvosi naplóból.)

(Vége.)

A művésznőt lesujtották e szavak. Szive még most is fellázadt azon gondolat ellen, hogy ez eshetőség bekövetkezhetnék. Könyezve kérte aztán a ház asszonyát, hogy irja meg helyette a levelet, — mert ő nem képes azt a szót papirra tenni, hogy férje meghalhat.

Alig mondá ki e szót, midőn a szobából sikoltás hatott a folyosóra. Erre nyomban egy cseléd jelent meg, ijedten hebegve: „az ur“ Cornélia nevét kiáltotta.

Prielle minden izében remegve a szobába rohant.

Kálmán az ágy szélén ült kiegyenesedve, mint a gyertyaszál s fejével szemrehányólag bólintgatott, mintha azt mondaná: „hát itt kell hagynod?“

— Csak néhány perczre távoztam el, kedves barátom. Kérlek, feküdj le ismét.

— Fel akarok kelni.

— De mikor orvosaid megtiltották.

— Fel kell kelnem. Segits!

— Édes barátom — —

— Cornélia! — kiálta fel Szerdahelyi kétségbeesett hangon, összekulcsolt kézzel, te mind dig jó voltál irányomban. Irgalmazz, az isten szent nevére kérlek.

— Hát jól van, kelj fel. Addig én majd megvetem ágyadat. Jó puha ágyat vetek neked, — válaszolt ájulásszerű rettegés közt Cornélia. Aztán a kis „Tóni“-hoz fordulva, ezt suttogá: hivd be Sándort.

— Minek? — kérdé Kálmán türelmetlenül.

— Hát, édes lelkem, mert én egymagam nem birlak emelni.

Magam is fel tudok én kelni!

Akkorra már Smit Sándor is a szobában termett s ketten aztán a karszékbe emelték.

Kálmán kisérteties sápadtságában ült ott néhány perczig, mintha már nem is ebből a világból való volna. Csak a fárasztó, hangos lihegés árulta el, hogy még nem aludt ki benne az utolsó szikra.

Aztán elkezdett szédülni, feje nehéz lett s környezetét arra kérte, hogy adjanak neki valamit, a mire homlokát hajthassa.

— Mit állitsunk ide? —kérdé tőle neje, viszszafojtott lélekzettel.

— Valami keményet. Egy széket — lihegé Kálmán.

Homlokát aztán egymásra fektetett karjára hajtá, mely egy szék támláján nyugodott.

Végre meg volt vetve a puha ágy is s a beteget gyöngéden fektették arra vissza.

Máskor, ily esetben, saját erejéből emelte lábait az ágyra; most már az sem ment többé. Sógorának kellett segiteni. És a mint ez is, az is, igazitott valamit a párnán, derekaljon, csak hogy jó puha fekhelye legyen: a haldokló egyszerre nagy erővel kifeszité testét s megrendítő hangon kiálta fel:

— Sándor, mindjárt végem van!

Cornélia villámgyorsan fonta karját férje nyaka köré s fejét ovatosan akarta a párnára helyezni. E pillanatban szemébe tekintett — — és látta, hogy az a szem már üvegesedni kezd — — hogy az a szem fennakad:

Megragadta a hidegülő kezet. Sikoltani akart.

Küzdött magával. Mit tegyen? nevénél szólitsa e őt? Megkisértse-e visszahivni az életbe? — Egyik gondolat a másikat üzte agyában. Aztán chaoszszá vált minden előtte, csak annyit érzett, hogy „nyugton“ kell maradnia, hogy nem szabad férje utolsó perczét megnehezitni rémületes sikolyával.

Egy mély sohajtás — aztán sokáig csend — aztán egy hörgés — — és — Cornélia nem tudta, hogy mi történt tovább.

Szerdahelyi Kálmán 1872. november 14-én d. u. 4 óra tájban halt meg. Nagy-Bányáról a fővárosba szállitották hulláját s az összes lakosság legőszintébb fájdalma s szivből eredő könyei közt temették el.

Odakünn nyugszik ő is a többi „csendes“ ember közt s szive — mely életében oly kiméletlenül zsarnokoskodott felette — most már nem egyéb, egy maroknyi — tehetetlen pornál. (bi.)

„P. N.“

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

dottam el ezeket, hogy ezek által ujra ismét indokoljam, a mit önökhöz intézett jelentésemben is már nyilvánitottam, hogy hazánk államiságát azon veszélyektől, melyek a pénzügyeink s általában belállapotaink rendezetlenségénél fogva fenyegetik, csak a két legnagyobb országos párt között fennálló küzdelemnek megszüntetése s azoknak együttes közreműködése mentheti meg; mert ez alkothat csak állandó, biztos országgyülési többséget s általa támogatandó erős és erélyes kormányt, mely nélkül eredménynyel az országgyülési többség maga sem működhetik.

Egy párt, a mint a dolgok jelenleg állanak, ezt többé meg nem teheti: mert a közjogi alap feletti küzdelemnek az annak törvényességét elismerő országos pártok között egy vagy más módon, de minden részről megnyugtató alakban leendő megszüntetése nélkül egy párt, egy kormány sem létesitheti kellően azon törvényhozási intézkedéseket, melyek a haza veszélyeinek elháritására szükségesek.

Mig ugyanis ezen küzdelem fennáll, az egymással szemben álló pártok mindegyike léte alapelvének fenntartása végett, szükségképen kénytelen országgyülési számarányának fenntartásáról, öregbitéséről gondoskodni s nem minden választókerület Komárom városa, melynek felvilágosodott, szabadelvü, hazaszerető polgárait én vagyok szerencsés képviselni; itt is ott is sokszor igen másodrendü mellékcsupán vidéki tekintetek döntenek az országgyülési képviselők választásánál.

Tudatával annak, miképen kellő bátorsággal és bizodalommal akár az egyik, akár a másik országgyülési párt, vagy maga is a kormány, oly intézkedéseknek életbeléptetésére, melyek a haz érdekében elkerülhetlenül szükségesek, de érzékenyen sértenek sok vidéki vagy társadalmi érdeket? miképen támadjon a nemzetben általános bizalom ezen országgyülési pártok egyike vagy másika, az azok egyikéből alakult kormány s az e kormány által javasolt intézkedések iránt, miképen támadjon a nemzet többségében közérdekeltség, lelkesülés a hazának ezen intézkedések alapján áldozatok árán is megmentésére? a mi nélkül bármely párt, bármely kormány működésének szükségképen hajtörést kell szenvedni, midőn az ellentétes elvekből kiinduló két párt között fennálló küzdelem természetes következményeként kölcsönös szenvedélyességgel viszonyosan gáncsoltatnak, rozsaltatnak folyvást javaslataik és nem egyszer gyanusittatnak szándékaik is.

Nem, tisztelt választók! nem kezeltethetnek igy tovább sikorrel hazánk közügyei — helyzett irányba azokat csak az állam többször emlitett országos pártoknak együttes, őszinte, a létező ellenszenveknek leküzdése mellett bizalomteljes közreműködése vezérelheti: e nélkül, teljes meggyőződésem szerint, hazánk azon önállását sem tarthatja meg, melyet jelenleg élvez, a magyar állam megsemmisül.

Ezeknek elmondásával kifejtettem önök előtt azon okot, a melynél fogva képviselői állásomtól legközelebb megváltam. Lemondtam arról azért, hogy nézeteimet az ország állapotáról, pártkötelékektől menten önök előtt, s a mennyiben innét szélesebb körre is kihatnak, az ország szine előtt is nyiltan, tartózkodás nélkül elmondhassam s legalább meggyőződésemnek őszinte kijelentésével teljesitsem, ha már többet nem tehetek, hazafiui, polgári kötelességemet.

De jeleztem az eddig elmondottakban egyszersmind azt is, hogy mi czélra óhajtok törekedni, mint önök ujabban választott képviselője, az országgyülésen.

Tehetségem csekélységének mértéke szerint óhajtok minden e végre ajánlkozó alkalommal közreműködni a két nagy országgyülési pártnak, egy közös, nagy és szent czélra, a haza megmentésére, egyesitésében!

Vajjon sikerrel-e? ezt igérni magamnak hiu elbizakodás lenne, jelentékeny eredményt a jelenben semmi esetre nem várok.

Soknak kell közreműködni ily nagy czélok elérésére. Ki ki csak annyit tehet, a mennyit ereje, tehetsége enged, én is csak egy igénytelen napszámosa lehetek azon ügynek, azon magas czélnak, melyet magam elé tüztem; s hogy ezt is tehetem, egyedül önöknek t. választók, nagybecsü bizalmuknak, hazafiui rokonszenvüknek köszönhetem, fogadják ezért hálás érzelmeimnek, egyszerü de mélyen érzett nyilvánitását, s engedjék azon óhajtással végezni szavaimat: Isten oltalmazza a jelen válságos időben szeretett hazánkat.

A szász lapokból.

A „Wochenblatt“ legutóbbi száma is foglalkozik a helyzettel s miután „Mindenféle bomlás“ czimü czikkében lefesti a pártok állapotát, nagy bölcsen felfedezi mindennek okát.

„Bizonyára nem tévedünk — ugymond — ha az okot abban keressük, hogy a pártképződés a képviselőházban kezdetétől fogva nem fejlődött természetszerü alapokon. Törvényhozó testületünkben nincs politikai, hanem csak nemzetiségi pártcsoportosulás. Nem az által különböznek egymástól, hogy az államszervet többé kevésbbé szabadon berendezni, ujra alakitni vagy kormányozni akarják, hanem e pártcsoportoknak tulajdonképen mind csak egy programmjuk van, a magyar felsőbbség; mind ugyanazon czéljuk: a hatalmat kezükbe keritni. Csak igy történhetik, hogy a különböző politikai és vallási árnyalatok fő zászlóvivői ugyanazon egy pártban találhatók fel. Deákpárt ép ugy, mint a baloldal tagokat számlál pártjában a reaktionarius junkertől kezdve a demokrata kis nemesig, a jézsuita tanitványoktól az unitáriusokig, kiket meg kereszténynek sem néznek. Ehez járulnak még az idegen nemzetiségü elemek melyek mivel ugy szokás, inkább külsőleg, mint bensőleg csatlakoznak e pártok valamelyikéhez. Miként tudnának tehát az ily különfelé tartozó a legellentétesebb alkotelemekből összetett pártok magas szempontot, nagy czélt, hathatós rendszabályokat fejteni ki? Ez lehetetlenség; mivel a pártcsoportokon belül az ellentétes nézetek ugyanazon körülményekre nézve összeütköznek.

Remélik, hogy a jobb és baloldalból bizonyos elemek kiválnak és egy uj párttá csoportosulnak. Nekünk ugy tetszik, hogy a segédszernek, a jelenlegi felbomlásnak gátot vetni kevés haszna és rövid tartama lesz, akkor lenne az, ha az uj párt a magyar felsőség álláspontját feladná czéljával: uralkodni a nyelveken, felhagyna s a képviselőház minden nemzetiségi elemekből liberalis törekvéssel egy valóban politikai pártot kisértene alkotni. Ha e párt Magyarország minden nemzetiségének valódi egyenjogositását irja lobogójára; ha mindenik kifejlődésének szabad pályatért enged; ha a finánczíákat rendezi s az adóügyet pártatlanul s nem némely osztályok hátrányára rendezi be; ha jó közigazgatást és jogszolgáltatást léptet életbe s egyszóval: ha az uj párt az állam valódi czélját nem egy törzs és kaszt érdekében őszinteséggel és szilárdsággal megközeliteni törekszik, akkor a jelenlegi átalános felbomlásból a parlament és államban valódi, egészséges élet fog kifejlődni; akkor szilárd pártképződés, tartós miniszteriumok, rendezett finánczíák és mindenek felett megelégedett polgárság létesülnek. Ha nem — nem!“ —

Tanulmányképen idéztük e sorokat, hogy feltüntessük, hogy miként itéinek meg az egyesek és nemzetek a tényeket saját szempontjukból. Az országgyülésen vajmi igénytelen rész az, mely a többség nemzetiségi elveivel ellentét en áll. Ha csak e volna a sarkkérdés, pártképződésünknek eddig nem ismert szilárdsága volna s ime a szász laptárs mégis a nemzetiségi kérdésben találja fel a bomlás indokát, mivel a nemzetiségi ügy érdekli őt legközelebbről. E kérdés ad irányt minden tettük és nyilatkozatuknak.

Igy találjuk ezt a többek között azon érdekes czikkben is, melyet ugyancsak a „Wochenblatt, Ő Felsége 25 éves uralkodásának jubileumát ünnepel te meg.

Egy más alkalommal örömünknek adtunk kifejezést, hogy a szászok a király ünnepét nem fogták fel, mint például Miletics tette.

Ez azonban csak az egyetemre illett, nem ugy azonban a szász superintendens keze alól kikerülő „Wochenblatt.“ Az ünnepélyt ugyanis alkalmul használja fel az ó szászlap a végre, hogy kiöntse panaszait a szászok sorsa felett. A czikk miután felhozza a szászok páratlan hűségét az uralkodó házhoz, felemliti a többek közt, miként dicsérte meg már I. Ferdinánd 1543-ban „csodálatraméltó hűségöket,“ miként dicsérte meg II. Rudolf „németérzelmüket“ és 1848 decz. 21-ikén „a császár és király„ miként bátoritotta „hű szász népét Erdélyben“ még elődeitől dicsért vitézségeért, kitartásáért, hűségeért, de különösen a rend és törvényesség iránti érzékeért“ s mindezek után igy folytatja:

„Jelenben egy nemzet sem szenvedett jó, ősi jogaiban annyi csonkitást, mint a szász.

Választott törvényes feje elvétetett „a szabad kéz“ reá nehezült, birói hatalma felfüggesztetett, nyelve, törvény szerint eddig teljesjogu német nyelv hivatalos használatában annyira korlátoltatott, hogy ez által a közös szabadság szenved kárt. A tulajdon kérdésére nézve, mely a szegény sokat gyalázott és szidalmazott szász népé, a királyi biróságok által felfüggesztve az enyém és tiéd felett az országgyülésen akarnak határozni; a törvény által elismert municipál jogot felfüggesztik; végre a szerződés, törvény, királyi szó és százados ős jog által szentesitett egysége a Szászföldnek megtöretik s a német élet fája darabokra hasittatik.“

Ily czikkel ült ünnepet a „Wochenblatt“ december 2-ikán.

Törvényjavaslat

az első folyamodásu kir. törvényszék és járásbiróságoknak a ministerium által megállapitott székhelyei és területköreinek beczikkelyezéséről.

(Folytatás.)

97.

Naszódi kir. törvényszék.

A beosztott kir. járásbiróságok.

1) Naszód,
2) O-Radna.

1) Naszódi kir. járásbiróság.

Székhelye: Naszód.

Bükkös, Entradam, (B.-Szolnok), Földra, Gaurény, Hordó, Kis-Rebra, Luska, (B.-Szolnok), Makold, Mititei, Nagy-Rebra, Naszód, Neposz, Párva, Pojén, Prisztop (B.-Szolnok), Romuli, Runk, Szálva, Szuploj, Telcs, Zápra.

2) Ó-Radnai kir. járásbiróság.

Székhelye ideiglen: Borgó-Prund.

Alsó-Borgó (Zsoszány), Borgó-Prund-Tyhutzával, Borgó-Beszterczе, Borgó-Oroszi, Borgó-Tiha, Felső Borgó (Szuszénny), Gledény, Kis-Ilva, Kis Sajó, Közép-Borgó, (Mizslocsény), Kosna, Les, Ludvég-Kirlibába, Magura, Majér, Maros-Borgó, Monor, Nagy-Ilva, Oláh-Budak, Radna (Uj,) Radna (Ó) Rágla, Szent-György, Szent-József.

98.

Deési kir. törvényszék.

A beosztott kir. járásbiróságok.

1) Deés, 2) Bethlen, 3) Magyar-Lápos.

1) Deési kir. járásbiróság.

Székhelye: Deés.

Alparét, Alőr, Alsó-Csobánka, Alsó-Gyékénes, Alsó-Hagymás, Alsó-Kosaly, Alsó-Körtvélyes, Antos, Bacza, Bálványos-Váralya, Bezdéd, Blenke-Polyán, Bujdos, Buzamező, Csáka, Csatán, Csernek, Csicsó-Györgyfalva, Csicsó Mihályfalva, Csicsó-Ujfalu. Deés, Deésakna, Dobrocsina, Falkuga, Csobánka, Felső-Gyékényes, Felső-Kosaly, Felső Orbó, Galgó, Gánes, Guga, Gyurkapataka, Kaczkó, Kálna, Kapjon, Kápolna, Keménye, Kis-Doboka, Kis-Kristolcz, Klicz, Konkolyfalva, Kozárvár, Kodor, Ködmönös, Kólozna, Közfalu, Lábfalva, Magyar-Bogáta, Mánya, Mikeháza, Monostorszeg, Muncsel, Nagy-Borszó, Nagy-Ilonda, Nagy-Kristolcz, Nagy Lózna, Nagy-Mező, Néma, Nyégerfalva, Oláh-Bogáta, Oláh-Fodorháza, Oláh-Péntek, Oláh-Vásárhely, Oroszmező, Oszvály, Pecsétszeg, Pestes, Puszta-Ujfalu, Retteg, Rogna, Sajgó, Salamon, Semesnye, Somkut, Sodsmező, Szalona, Szekeres-Törpén, Szelecske, Szt.-Benedek, Szent-Margita, Szilágytő, Szinye, Szász-Nyires, Szóvaros, Szurduk, Szükerék, Tálasfalva, Tormapataka, Tótszálás, Tőkepataka, Vág, Veczk, Zálha, Záprocz.

2) Bethleni kir. járásbiróság.

Székhelye: Bethlen.

Alsó-Egres, Alsó-Ilosva, Alsó-Oroszfalu, Apa-Nagyfalu, Árpástó, Bethlen, Bőöd, Csicsó-Hagymás, Csicsó-Keresztur, Csicsó-Polyán, Dögmező, Fellak (Doboka.) Felőr, Felső-Egres, Felső-Körtvélyes, F.-Oroszfalu, Füge, Ispánmező, Kis-Debrek, Kis-Kalyán, Kócs, Kőfarka, Középfalva, Kudu, Magosmart, Málom, Magyar-Décse, Magyar-Nemegye, Nagy-Debrek Nagy-Kalyán, Oláh-Nemegye, Oláh-Némethi, Oláh-Nyires, Omlásalja, Portinásza, Sárvár (Doboka.) Sajó-Udvarhely, Somkerék, Szász-Bréte, Szészárma, Szita, Tohát, Virágos-Berek.

(Folyt. köv.)

BELFÖLD.

Székely-Udvarhely, decz. 7.

Udvarhelyszék őszi közgyülése arról volt per secundam korszakot alkotó (!) hogy Orbán Balázs és Ugron Gábor mendicáns honatyák diszesitették jelenlétükkel. Persze Kassai Ignácz sem váratott sokáig magára; a mint az anticipálható félévi lakbérből és napidijakból eredett pénzügyi viszonyait kedvező rendbe hozhatta, egy ködös, horongós ossiáni estén a legszigorubb incognitoban hazaállitott, s itthon élvezi a karácsonyi vácátió szintén fölelőlegezett honatyai örömeit.

Most, midőn a haza, ha nem is épen mohácsi veszedelemben, de — a rozsda, a krach, a deficit, a kolera, a kölcsön s egyéb hazai acut nyavalyák miatt — mindenesetre nagy bajban van: ugy veszik ki magukat az itthon czellengő nagyságos honatyák, mint a midőn 48-ban csatánk volt kilátásban valahol s hirére a szomszéd város korcsma- és kávéházai csakugy hemzsegtek a lőporszag elől odamenekült pléhgalléros tiszt urak és urfiak vitézlő sergétől.

Száztizenkét képviselő távol! s azok közül kettő-három itt nálunk lopta és lopja a — napot. Mily dicső, mily önzetlen hazafiság! U. G. azzal akarja szépitni a dolgot, hogy „ellenőrizni“ jött haza. Csakhogy egy kissé meg talált késni. Édes apja idejében kellett volna jönnie! Élnek még a kik őt „ellenőrizték,“ s ott a hol szükséges, az „ellenőrzést“ monopolisáltatni senki fia által sem engedik. Voltaképen pedig három országos érdekü ok kergette őt haza. Először: hogy a „balközépi kör“ november 7-diki értekezletén tartott szalmázásait választóinak személyesen beadja, a kik azonban — dicséretükre legyen mondva, ez egyszer sehogy sem appetálják a a sovány takarmányt; másodszor: hogy egy „urasági legény“ számára az atyhai jegyzői kört kierőszakolni még egyszer megkisértse, de a mely most ötödikszer megint csütörtököt mondott: és harmadszor: hogy a bizottságnak ő felsége 25 éves trónraléptének alkalmából egyhangulag hozott loyálitási nyilatkozata ellen utólagosan demonstráljon, mely nevetséges szélmalom harczában még egykori hivei R. L. és Cs. M. is cserben hagyák, br. R. N. pedig olyasmit doba szemei közzé, hogy a kinek a czuczlit a Bachrendszer kitűnő notábilitásai tartottak szájába, s a kinek papája azok protectiőján hizott meg, az olyan ember, ne elevenitse föl a Jánosi őrnagy elleni zaklatásokat, a T. Ferencz elleni házmotozást és ne juttassa eszünkbe a biblia ezen szavait: „meglátogatom az atyák vétkeit a fiakban!“

Még Horváth János is hallatta szavát! Ez az ember nem költözött még kolostorba,, hogy a törvényhatóság és az ország ellen, nem érdemlett elnöki és képviselői kettős fizetés huzása által elkövetett bűneit leimádkozza! Imo in Senatum venit!

Gondoskodott a „nemes“ ellenfél még egy sületlen interpellatióról, melyet egy fölpálinkázott kortese által adatott elő, a ki még arról is hires, hogy közelebbről adósikkasztás bűnténye alól, csak bizonyitékok elégtelensége folytán mentetett föl. Igaz ugyan, hogy az egész felszólalás nevetség és megvetés tárgya volt, nanem azért időt rabolt s a mi „nemes“ ellenfelünknek ebben is kedve telik.

Dániel Gábor főkirálybiró megnyitó beszédjében kiemelvén december 2 nak országos és birodalmi fontosságát, ezzel kapcsolatosan T. A. alk. biró azon inditványa, hogy a törvényhatóság ő felsége trónraléptének 25 éves jubileuma alkalmából, alattvalói hódolatának s hű regaszkodásának föliratilag adjon kifejezést — másnap átalános örömmel lett elfogadva, melynek üdvös hatását — Orbán Balázs és Ugron Gábor „magyar-magyar (?)“ politikai gründerek s egy pár kötéllel fogott csatlósuk másnapi ellennyilatkozata, legkevésbé sem zavarta meg; sőt a mint fölebb emlitém, egy tapssal fogadott érdekes intermezzóra adott alkalmat.

Tibád Antal alkirálybiránknak az 1873-ik évi május 1 től november 1-ig lefolyt időről szerkesztett jelentése, valamint ez előtt mindig, ugy ez alkalommal is, oly mintaszerü volt oly érthető képet tárta föl a törvényhatóság közállapotainak, az administratió terén tett erélyes intézkedéseknek s az e közben kifejtett szorgalom és ügybuzgalomnak, mely előtt még a „nemes“ ellenfél is kénytelen vala kalapot emelni s hozzájárulni azon általánosan elfogadott inditványhoz, kogy alkirálybiró urnak önfeláldozó tevékenységéért jegyzőkönyvileg elismerés nyilvánittassék. Nem ártana, ha a „Magyar Politika“ és „Magyar Polgár“ erről is tudomást venni szivesked-nének.

A virilis névsor előleges megállapitásánál az a tulhajtott alkotmányos eset merült föl, hogy a „nemes“ ellenfél, egy homorod vidéki hergelaufener korcsmárost, több évi adóhátralékának beszámitásával buzgólkodott bevinni virilisnek. Természetesen nem sikerült, mindazonáltal jellemző és tanulságos kisérlet az alkotmányos joge gyakorlatának.

Ezen eset — kapcsolatban a közadók felhajtása körül követendő eljárás és adóvégrehajtói intézmény behozatala tárgyában kelt pénzügyministeri leirattal — egy gondolatot ébresztett bennem, a mely meg lehet, egy kissé hon hazafiatlan, de annál practicusabbnak tünik fel nekem s épen azért valósitása, a midőn igen sok vidéki pávatollas arrogántiának letörné szarvait, egyszersmind törvényhatósági és országos közállapotaink szellemi és anyagi javulásán nagyot lenditene. Az én gondolatom szerint, jövőben a legtöbb adót fizetőkről szerkesztendő kimutatások egy külön rovatában az adóhivataloknak ki kellene mutatniok azt is, hogy az illető törvényhatósági virilis aspiransokat, mennyi adó- és illetékhátralék terheli? Ezen hátralék az igazolásnál vonassék le a virilis jog megnyerésére alapul fölvett adóból és csak az ily levonás után megmaradt teher nélküli összeg szolgáljon alapul és irányadóul a virilis sorrend megállapitásánál. És ez az eljárás a községi több adófizető bizottsági tagokra is kiterjesztendő. Sőt többet mondok: ugy a törvényhatóságnál mint a községekben választott bizottsági tag is csak az lehessen, a ki összes évi adójának lefizetésével igazolja magát. Különben az egész virilis intézmény illusorius s a választott bizottsági tagság is nevetséges. Mert én igenis tudok vértől habzó száju honhazafiakat, a kiknek adóhátraléka összesen is meghaladja azon összeget, a melynek alapján virilis jogosultságukat érvényesiteni dulakodnak; ismerek más hárompróbás, piros tollas, deli leventőket, a kik a boldogtalan Bach finánez-comissáriusainak protectioján meghiztanak ugyan, mindazonáltal most nem csinálnak titkot abból, sőt nyilvánosan dicsekszenek azzal, hogy százakra menő adóhátralékjukat azért nem fizetik, mert akkora összeget, oly olcsó kamatra, zilált pénzügyi viszonyaink között, a különben imádott honhazán kivül, más hitelezőtől — a ki még hozzá ne is exequáltassa — nem kaphatnának. Hanem azért ők mégis virilisek és azért mégis hunczut a kormány! E jó indulatu tanácsom foganatba vétele lenne a legpracticusabb végrehajtói intézmény. Ajánlom az uj pénzügyminiszter és a törvényhatóságok figyelmébe. Ezen uton is sok begyülne azon 40 millió adóhátralékból!

A törvényhatósági bizottság által megbizott küldöttség előterjesztése folytán tárgyalás alá vett házszabályok csekély módositással elfogadtattak. Ezekben nekem csak az nem tetszik, hogy t. i. a bizottsági gyülések száma a „nemes“ ellenfél kedvéért, négyre határoztatott, holott maga a törvény is — igen bölcsen — kettő-vel beéri. Mire való készülődés s azutáni pihenés által akadályt görditeni az administrátio utjába? mire való a bizottsági tagokat alapos ok nélküli költekezésekkel terhelni? mire való ezen alkotmányos luxus, a midőn a rendkivüli közgyülés, a szükséghez képest, annyi tartathatik quantum satis? Vagy talán két gyülés kevés a „nemes“ ellenfél politikai sportjainak üzésére, rózsaszinü fellegekbe kapaszkodó dicti-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

oinak, falnak menő interpellátióinak elcsépelésére? Az már más!

A tél folytán beállható inség tárgyában az alkirálybiró még augusztus 15-én felirt a belügyministeriumhoz, de az onnan érkezett leirat szerint nincsen kilátásunk annak kormány utján leendő enyhitésére. Chicagohoz, Francziaországhoz, meg a Schweitzhoz fogunk folyamodni. Mi is segélyeztük őket, volt idő. Most rajtuk a sor visszapótolni a kölcsönt. Különben komolyan feliratoztunk, hogy a kormány az udvarhely-parajdi utvonalat az állami utak sorába vegye át. Én bele akartam szövegeztetni még azt is, hogy Bonda-lakán, apáffalvi tetőn épittessen egy lelenczházat. Nem fogadták el, pedig nálunk ez is égető közérdekü kérdés.

A megyék territorialis kérdéséhez nem szólunk, mert nem akarunk oly dolgokkal bibelődni, a melyeknek elintézése napsugaraiban uszkáló sasok dolga; és mert nem vergődünk zugérdekeinket a hasa fontos közérdekei fölött előtérbe tolni, mint némelyek.

Költségvetési előirányzatunk szerint, az 1874-ik közigazgatási évre, a jelen év végén mutatkozó pénztári maradvány összeg szabályszerü beszámitásának fenntartása mellett, az állampénztár terhére esik fedezetül: 33,401 forint, mely összeg egy 90 ezer lelekkel biró törvényhatóság administratiojára ha nem kevés, de bizonyára nem is sok.

Eltöröltetik a hat dullói lovaslegényi állomás, és ezkülön-külön 100 forint szolgatartási átalánynyal pótoltatik. A két közigazgatási börtönőr helyett ezután csak egy. Rendszeresittetik két alorvosi állomás à 500 forint: egyik az olaszteleki, másik a homorodi járás számára. Három központi irnok fizetés 50 forinttal fölebb emeltetik, — és a keresztúri járás kapni fog egy szülésznőt 50 forint fizetéssel.

Történt végül még egy kis kronikus epekiömlés is. Mert valamint a kigyó farkavágását, azonképen Sz. Á. ur évek multán, sem birja feledni czifra szürének gyászos kitételét, s e miatti pujkamérgének tajtékát, most Daniel Gábor főkirálybiró, — majd Tibád Antal alkirálybiróra kisérli precskelni, sőt ujabb időben utódát Henter Antal főjegyzőt is stieklirozni kezdi. Pedig hogy ha tudna, merről fujt akkor az a szél, mely czifra szürét elhordta! — Most azzal rukkolt ki, hogy a királybiró a keresztúri dullói hivatalt nem vizsgálta meg s a miatt tiszti kereset inditását kérte ellene. Pedig dehogy nem vizsgálta, csak hogy őt nem hivta oda. Azért epekiömlése el is vesztette szándékolt hatását. Különben az egész chablonszerü vizsgálgatás nem ér egy piczulát. A melyik dulló a nélkül nem teszi kötelességét lelkiismeretesen, vizsgálhatják annak az irodáját akár minden hónapban, hanem azért a járása és eljárása künn vizsgálatlan marad.

Csapó.

Tövis, 1873, decz. 6-án.

Minden helységben vannak önző és lelketlen tagok, kiktől a társaság semmit se várhat; mindenütt találkozhatunk oly arczokkal, melyeknek tettetett vonásaiból, mint a magicus könyvekből, viszszáján kell olvasnunk; találkozhatunk egyenetlenkedő, czivakodó egyénekkel; de még is többen vannak olyanok, a kiket az egyetértés összetart a végett, hogy együttesen keressék a lelki táplálékot, munkálják bensőjüket, a haladást; csak egyedül Tövis talán szerencsés oly szerencsétlen lenni, hogy ez utóbbiaknak számát jóval felülmulják az előbb leirt tulajdonságu egyének. Itt az egyenetlenség oly általános, mintha kevés kivétellel mind Ocalia iker gyermekeinek termeszetét örökölték volna, kik már anyjok méhében czivakodtak. Az egyenetlenség itt mindent felforgat, hogy egyebet ne emlitsek — egy kis olvasó egylet sem állhat fenn három hónál tovább; az összetartás, egyetértés két vagy három háztáj között, csak napokig állhat fenn. Innnen van az, hogy ha beállnak a komor téli napok, midőn a természeti szépség nem birja már arra az emberi szivet, hogy szabadba kivánkozzék, — ki-ki csendes házfalai között elszigetelve tölti napjait, kerülve minden alkalmat, mely társaságba vezet. Most azonban azon szerencsében részesül Tövis, hogy Homokai László szintársulata másfél hét óta itt lévén, többször összegyüjt minket a szinházban s az estvét sikerült előadások által élvezetessé varázsolja. Szóljunk egy kissé bővebben ezen társulatról s némely tagjairól: Homokai László társulata Tövis közönségének tetszését nagyon megnyerte; ezt eléggé bizonyitja az, hogy daczára annak, miszerint szegények vagyunk, daczára annak, hogy itt sokan vannak, kik nem pártolják a müvészet e nemét, ferde fogalommal birván s nem ismervén erkölcsi czélját; — még is minden előadás alkalmával zsufolásig telve van a szinház. Hogyha egész nyiltsággal akarunk szólni, ennek oka egyfelől az, hogy jó darabokat adnak elé, melynek hatása — mind a gyermeki czifraságokban gyönyörködőkre, mind az erény; a jó, a nemes iránt lelkesülni tudó egyénekre nézve elmaradhatlan; másfelől pedig az, hogy vannak e társulatnak oly tagjai, kik a szinészeti pályán már is sokra haladtak s ha a szorgalom nem fog hiányozni, e pályán igen szép helyet vivhatnak ki magukn ak s a magyar szinpad igen hasznavehető tagokat nyerend bennök. Ilyen különösen Pásztori, Homokai, Ovári és Kérei is, ha szerepe tanulására több időt forditand s az idő és szorgalom lassan elenyészteti az előadásbani tulzást s kiegyenliti a helyen-helyen mutatkozó darabosságot.

A nők között jól játszik Csiszárné. Dobainéről, kit csak egyszer láthatánk a szinpadon, a „Király házasodik"-ban „Banilla" szerepét adva, csak annyit mondhatunk, hogy mozgásában, beszédében, még sok még sok simátlanság van, járása, kézmozdulatai keresettek.

De szinte feledém azt, kit legelső helyen kellett volna emlitenem, ki e társaságnak gyöngye, fénye, ki hiv tükre azon érzelmeknek, indulatoknak, melyeket szerepe magában foglal, játékában élet, érzés, élénkség, könnyüség és öszhangzás van és ez Homokainé született Barna Mari, ki különösen „Griseldis"-ben a szerető leány, nő s anyai sziv szenvedéseinek megtestesült képe volt, ugy, hogy a szenvedés, fájdalom alig találhat szivrehatóbb, megrázóbb hangokat mint az övé. Valóban sokat tanulhatnak e társulat tagjai tőle.

Zágoni.

17-ik közlemény

a M. Vásárhelyt létesitendő székelyföldi leányárvaház és nevelő intézet javára történt kegyes adakozásokról.

Gr. Toldalagi Viktorné ivén:

Alapitók letlek:

Gr. Béldi Ákosné 100 frt, br, Huszár Ádám 100 frt, ifj. b. Bálintit 100 frt, gróf Haller Józsefné 100 frt urb. köt.

összeg 400 trt.

Egyszer mindenkorra ajándékoztak;

Pekry Ferencz 20 frt.

összeg 20 frt.

Basa Mihály ur ivén egyszer mindenkorra ajándékoztak:

Basa Mihály 3 frt, dr. Kovács Ödön 2 frt. Tóth Mózes 1 frt, Hegyesy Lajos 1 frt, Füzi Sándor 1 frt, Hegedüs János 1 frt, Sükösd Ferencz 1 forint.

összeg 10 frt,

Sováradi ev. ref. lelkész Toth Márton gyüjtése 16 frt 50 kr. Vajai ev. ref. lelkész Lőrinczi Dénes gyüjtése 9 frt, M. Kölpenyi ev. ref. lelkész Molnár Dániel gyüjtése 13 frt 15 kr. Kövesdi ev. ref lelkész Ravasz János gyüjtése 7 frt 83 kr, Csókai ev. ref. lelkész Málnási Károly gyüjtése 2 frt 40 kr, B.-Madarasi ev. ref. lelkész Losonczi József gyüjtése 9 frt 5 kr. A b.-madarasi birtokos közönség pénztára ajándékozott 20 frtot. Bere-Keresztúri lelkész Gergely Lajos gyüjtése 8 frt 30 kr. Csejdi ev. ref. lelkész Szalma Mihály gyüjtése 4 frt 24 kr. Jeddi ev. ref. lelkész Szöllősi István gyüjtése 18 frt 45 kr. Iklandi ev. ref. lelkész Adorján János gyüjtése 3 frt 17 kr.

összesen 112 frt 09. kr.

Az utóbbi közlemény 13,724 frt 89 kr és 4 tallér levén, ezen 542 frt és 09 kr mostan közölt összeggel a főösszeg 14,267 frt 98 kr. és 4 tallért teszen ki.

Fogadják a nemes szivű gyüjtők és adakozók fáradalmaik és áldozataikért hálás köszönetünket.

M.-Vásárhelyt, 1873. decz. 7-én.

Gr. Toldalagi Viktorné,
id. elnök.
Damokos Antalné,
id. titkár.

A „KELET" magán-távirata.

Feladatott Pesten decemb. 12 10 ó. 20 p. d. e.
Érkezett decemb. 12. 12 ó. — p. d. e.

A Ghyczyféle középpárt tegnap formaszerüen megalakult s a lapokban közzéteszi programmját, mely elég józan, mérsékelt.

A magyar kölcsönre Berlinben és Londonban decz. 16- 17- és 18-ik napjain lesz az aláirás; kibocsátási ár 87½ %.

Bazaine magatartása a halálitélet kihirdetésekor igen bátor volt; nem fellebbezett, csak kérte, hagyják nála fiát 24 óráig. Megkegyelmezését várják.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, deczember .. 1873.

— **Ő felsége** személye körüli ministere előterjesztése folytán megengedte, hogy a közelebb dühöngött járvány alkalmával szerzett érdemekért: dr. Bakonyi József, kolozsvári kórházi igazgató helyettesnek, Filep Samu Kolozsvár városi főispánnak, br. Kemény György tordamegyei főispánnak, br. Kemény Kálmán vécsi birtokosnak, Kovács János sz.-udvarhelyi polgármesternek, Medgyesi Tivadar kolozsvári polgármesternek, gr. Mikes Miklós sz.-lászlói birtokosnak, Petkó Lázár hunyadmegyei cholera bizottsági elnöknek, Petricsevich Horváth Gáborné széplaki birtokosnak, Sombori József dobokamegyei alispánnak, dr. Szőts Sámuel b.szolnokmegyei főorvosnak, ifj. gr. Toroczkay Miklósné tordamegyei birtokosnak, id. gr. Teleki Domokos tordamegyei birtokosnak megelégedése nyilvánittassék. Továbbá ugyanazon alkalommal tett hasznos szolgálatok elismeréséül: dr. Balogh Pál hunyadmegyei, dr. Gajzágó László dobokamegyei főorvosnak, a koronás arany érdem kersztet; dr. Lészay László szászváros széki orvosnak az arany érdem keresztet; Groisz Miklós nagy-iklódi birónak a koronás ezüst érdem keresztet adományozta. Ezen legfelsőbb kitüntetéseken felül a kormány a cholera alkalmával tanusitott buzgó tevékenységét számos egyénnek elismerését nyilvánitotta.

— A **kolozsvári** m. k. egyetemnél a folyó 187³/₄ tanévre, mint a hivatalos kimutatásból látjuk beirattak: A jogtudományi karnál 148 rendes, 5 rendkivüli. Az orvos-tudományi karnál 37 r., 5 rk. A bölcsészeti karnál 35 r. 8 rk. A természettudományi karnál 46 r., 4 rk. Összesen 266 r., 22 rk. Gyógyszerész-hallgató 11. Sebészet-hallgató 4. A hallgatók összes száma 303.

— A **városon** a közelebbről megválasztandó tanácsi tisztviselőkről egy névsort corpoltálnak, mely állitólag a városi bizottság többsége által egy értekezleten állapittatott volna meg: A névsor következő: Polgármester: Simon Elek, tanácsosok: Dobokai Ferencz, Olasz Károly, Gspan Károly, főjegyző: Lugosi István, aljegyző: Losonczi János, Csáthi Géza, iktató: Gyulai László, főkapitány: Vajna Sándor, alkapitányok: Pelcz Rudolf, Markó Ede, házi pénztárnok: Szász Ádám, ellenőr: Mák Ferencz, adótiszt: Szabó Ádám, számtiszt: Csipkés Albert, adó pénztárnok: Szentes Márton, ellenőr: Pap Károly, számvevő: Szabó Károly, városgazda: Barabás Ferencz, mezei gazda: Bán István, segéd: Bugdi István, főorvos: Máli István, alorvosok: Bartha János, Mihály László, elnöki fogalmazó: Pávai János, mérnök: Heigel József, árvaszéki elnök: Medgyesi Tivadar, ülnökök: Moldován Gergely, Kolesz r Sándor. Hogy e névsorra nagyon sok megjegyezni valónk van: természetes. E megjegyzéseket azonban későbbre tartjuk fön.

— A **„Csacska nők"**, Dumanoir eleven kis vigjátéka, tegnap ugyan kevés nézőt vonzott a farkasutczai csarnokba, pedig ez előadás sivár szinházi életünk üditő oazát képezé. Kovács Gyula, a rejtélyes Daranda gróf alakjában, Krasznai (Gusztáv) Kovács Gyuláné (neje), Veres (Pommerol) és Dobozi Lina (Ris asszony) mind kitünőleg álltak meg helyüket. Különben Krasznai és Kovács Gyuláné valóban meglepették a nézőt élénk s tanulmányról tanuskodó jellemzetes játékuk által. Vajha minél többször lenne alkalmunk oly megelédve távozni szinházunkból mint ez este.

— **Hymen** Révkomáromban Nagel Arnold százados közelébb jegyet váltott Ghyczy Teréz urhölgygyel, Ghyczy Kálmán bájos unokahugával.

— **Halálozás.** Dr. Heldenberg Károly Ujegyház-szék köztiszteletben álló orvosa, e hó 11-én magas életkorban elhunyt. A jobbéletre költözött a nyiltszivüség és szeretetreméltóság valódi példányképe volt. Béke poraira!

— **Az indo-german** összehasonlitó nyelvészetnek a budapesti egyetemen külön tanszéket rendszeresitett a közoktatási miniszter, melynek nyilvános rendkivüli tanárává Mayr Aurél dr. egyetemi magántanár neveztetett ki.

— A **pápa** pár nap előtt ujra nagyon beteg volt s kedélyállapota napról napra borusabb; a szt. atyának egy magyar püspök közelébb 14,000 frtot nyujtott át Péterfillérek gyanánt.

— **Rudigeir** linczi püspök ismét kitünteté humanus érzületét. Megtagsdta az elhunyt b. Weichs reichsráthi képviselő egyházi eltemetését, mert Weichs a halotti szentségek felvétele nélkül halt meg s a radikális párthoz tartozott. Megjegyzendő különben, hogy b. Weichs elhunyta előtt hosszabb ideig eszméletlen állapotban volt s igy föl sem vehette volna a szentségeket. Az elhunytat minden egyházi szertartás nélkül temették el.

— **Dunka Pál** nyugalmazott kir. főkormányszéki tanácsosnak neje Clococianu Vilhelmina 63 éves korában Nagyszebenben meghalt.

— **Fehér és zöld** szalagrend lovagok. A jog hallgató ifjuság csak nem rég kitüzött választási jelvényei Mercur fiainál utánzásra találtak, bár kissé diplomatikusabb alakban, mennyiben utóbbiak a bálbizottsági tagok választását illető harczot jelentő jelvenyeket nem kalapjaikon, hanem gomblyukaikban hordják. S a bizottsági tagokra nézve is, egyik jelölt kivételével, a legszebb egyetértés uralkodik, S igy csak egyetlen név, mi a gordiusi csomót képezi. Ezt is sikerül, ugy hisszük, a vasárnap tartanpó közgyülésen lebonyolitani. E bál is tehát már fait accompli lenne, habár a mai viszonyok között a sikerre a pénztelenség komor árnya nehezül

— **Bánya-tüz.** Aninán a kőszénbányák egyik aknájában tüz ütött ki, mely már több nap óta tart. A veszedelmet azonban lokalizálták, s vizzel borították el, s nagyobb aggodalmukra nincs ok

---

Távirati tudósitás a bécsi tőzsdéről

Decz. 11-én 5% Metalliques 69.60 frt. 74.— Kamat —.— 5 % Nemzeti kölcsön 74.40 frt. 1860. Kölcsön 103.— Bankrészvény 989. Hitelintézeti részvények 23325. London 11270 ft. st. —.— Ezüst 108.70. Cs. kir. arany .—.Napoleondor 910.

Urbéri kötvények: Magyarországi 77.—. Temesi 74.— Erdélyi 74.— Horvátországi 75.50.

KÖZGAZDASÁG

Kimutatás

a deési takarékpénztár 1873 november havi üzletforgalmáról.

Bevétel:

Betétek 150 tétel mellett 2160 frt 52 kr, befiz kamatok 1095 frt 70 kr, visz fiz váltók 52,655 frt, különbféle dijak 544 frt 80 kr, betéti könyvdij 1 frt. visz. fiz. előleg 200 frt, befiz. alaptőke 735 frt, részvény felülfizetés 35 fr, viszleszámitolt váltók 8500 frt, államilleték 70 kr.

összesen 65,927 frt 72 kr.

Pénztár maradék oktober 30, 5322 frt 52 kr.

főösszeg 71.250 frt 24 kr.

Kiadás:

Betét viszfizetésre 50 félnek 6140 frt 90 kr leszámitolt váltókra 50,285 frt, betét folyó kamatra 76 frt 18 kr, kezelési költségre 47 frt, 49 kr, előlegre 540 frt Tiszti fizetésre 322 frt 64 kr, viszleszámitolt váltók 9300 frt, visszleszámitolt kamatjára 184 frt 55 kr, kamat s osztalékra 30 frt, jövedelmi adóra 405 frt 26 kr, jótékony adományra 30 frt 92 kr, napi biztosi dijra 24 frt, államilleték 70 kr.

összesen 67,387 frt 64 kr.

Pénztári maradék nov. 29. 3862 frt 60 kr.

főösszeg 71.250 frt 24 kr.

Deésen, 1373 november 29-én.

Felelős szerkesztő **Szász Béla:**

— **Megjelent** és Stein J. könyvkereskedésében kapható az „Erdélyi nagyobb képes naptár" 1874. évre. Hatodik évfolyam. Kiadta Stein J. Ára csak 50 kr. o. é. A változatos és érdekes szépirodalmi részen kivül a nagy gonddal és fáradsággal összeállitott „tiszti czim- és névtár" teszi érdekessé e naptárt. Ugyanis tartalma következő: Az összes m. kir. miniszterium, horvát szlavon-dalmát miniszterium, fiumei és magyar horvát tengerparti kormány, m. kir. állami számvevőszék, m. kir. curia semmitőszéki s legfőbb itélőszéki osztálya, m. kir. itélőtábla Pesten és Maros-Vásárhelyt. kir. ügyek igazgatósága Pesten, budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék, a királyhágon inneni pénzügyi igazgatóságok, adóhivatalok, veszteglő intézetek, posta- és távirda igazgatóság Kolozsvárt, az alatta lévő összes hivatalokkal, a királyhágón inneni megyék, székek, vidékek és sz. kir. s kiváltságos városok közigazgatási, valamint a kir. törvényszékek és járásbiróságok legujabb czimtára, az erd. földtehermentesitési alapigazgatóság, erd. telekkönyvi igazgatóság, kereskedelmi és iparkamarák teljes czim és névtára; kolozsvári m. kir. tud. egyetem, kolozsmonostori kir. gazdasági tanintézet s a Kolozsvárt létező összes állami, hitvallási köz- és magán nevelőintézetek tanárai névtára, tantárgyak megnevezése, a királyhágón inneni bankok, takarék- és kölcsönpénztárak névtára. A „kolozsvári kalauz" bemutatja a helyben székelő egyletek, hasznos és jótékony intézeteket, orvosok s ügyvédeket s a főbb és keresettebb iparágak czégeit. Az itt elősorolt bő tartalom — ugy hisszük — minden további ajánlgatást feleslegessé tesz.

Nyilttér.*)

Minden betegnek erő és egészség gyógyszer és költség nélkül:

Revalescière Du Barry.

Londonból. (69—208)

A delicat gyógytápszer **Revalescière du Barry** elenyészteti minden betegséget, mely a gyógyszerekkel daczol; t. i. nyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyálhártya-, léleg-zés-, hűdső- és vesebajokat, tuberculoset, vérhast, aszkórt, asthmát, hurutot, emésztéshiányt, dugulást, hideglázt, szédülést, vértolulást, fülzugást, émelygést, hányást még terhes állapotban is, diabetest, buskomorságot, soványodást, csúzt, köszvényt és sápkórt. Kivonat 75,000 bizonyitványból gyógyulásokról, melyek minden gyógyszerrel daczoltak:

73.928 sz. bizonyitvány.

Waldegg, Stajerh. 3. apr. 1872.

Az ön Revalesciérejének köszönhetem, hogy 50 éves létemre, két évig folytonosan használván azt, kéz- és lábbénulásomtól nemcsak teljesen meggyógyultam, s mint legjobb koromban ismét dolgaim után láthatok. E nagy jótéteményér fogadja meleg hálámat.

Sigmo Br.

73.268 sz. bizonyitv.

Trapani, Sicilia, 13. apr. 1870.

Nőm, borzasztó ideg- és biliosus fájdalmak áldozata, az egész test feldagadásával, szivdobogással. álmatlansággal és hypochondriasissal párosulva, az **orvosok** által fel lőn adva, midőn elhatározám magam du Barry **megfizethetlen Revalesciérejéhez** folyamodni. E drága szer **barátaim** nagy bámulatára rövid időn megszüntete ama borasztó fájdalmakat s nőmet annyira helyreállitá, hogy ámbár már 49 éves, táncs mulatságokban tevékeny részt tud venni. Ezt kötelességem a hasonló bajokban szenvedők érdekében, hálás köszönetem mellett, tudatni önnel.

Atanasio Barber.

Táplálóbb levén a husnál, a **Ravalesciére** éltesekné és gyermekeknél 50-szer olcsóbb a gyógyszernél.

½ fontos bádogszelenczében 1 frt. 50 kr., 1 font 2 frt 50 kr., 2 font 4 frt. 50 kr., 5 font 10 frt. 12 font 20 frt. 24 font 36 frt. **Ravalesciére kétszersült** szelenczékben 2 frt 50 kr és 4 frt 50 kr. **Revalesciére csokolade** porban és táblákban 12 csészére 1 frt 50 kr. 24 csészére 2 frt 50 kr, 48 csészére 4 frt 50 kr. Porban 120 csészére 10 frt. 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt. Kapható **Barry du Barry és társa** által **Bécsben, Wallfischgasse 8 sz.** valamint minden városban jó gyógyszerésznél és füszerárusoknál; a bécsi ház el is küldi minden irányba postai utánvét vagy utalvány mellett.

Kolozsvárt: Binder Károlynál. **Debreczenben:** Miálovits István a „Kigyóhoz" czimzett gyógyszertárában. **Duna-földvárt:** Nadhera Pálnál. **Brassóban:** Fabick Ede és Ikeliusnál. **Gyula-Fehérvárt:** Mihalves Zsigmond gyógyszerésznél. **Marosvásárhelyt:** Fogarassy Demeternél. **Pesten Török Józsefnél. Temesvárt:** Quirinyi Alajos és a város gyszertárában.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Hivatalos.

Sz. **1649.** 1873. (482) (2—3)

Hirdetmény.

Aranyosszékben Harasztos mint nagy községben a jegyzői állomás betöltendő lévén, mindazok, a kik ezen évi 400 frt. o. ért. fizetés, szabad lakás vagy annak hiányában megfelelő házbér illetménynyel egybekötött állomást elnyerni óhajtják, felhivatnak, kellőleg felszerelt s a körjegyzői szigorlatnak sikerrel lett letételét tanusitott okmánynyal ellátott pályázati kérvényöket **december 27-kéig** alólirt dullói hivatalhoz beadni.

Nemes Aranyosszék alj. dullói hivataltól.

Veresmart, 1873. december 7-kén.

KOVÁCS ALBERT, dulló.

(480) (2—3)

Árverési hirdetmény!

A marosujvári járás szolgabirája által közhirré tétetik, hogy 1874. január 1 én kezdődőleg 3—3 évre a következő községek összes korcsoma jogaik fognak haszon bérbe adatni.

1. **Kutyfalva** községéé **december 15-kén d. e. 10 órakor** Kutyfalván.
2. Az **o.-péterlaki december 16-kán d. e. 10 órakor** Péterlakán.
3. A **nagylaki** és **m.-káptalani** az urbéreseket illető 3 havi kurta korcsmajogok kivételével **december 18-kàn d. e. 10 órakor** Nagylakon. Mire az árverezni óhajtók ezennel meghivatnak.

Csucson, 1873. november 20-kán. BENKŐ ELEK, szolgabiró.

Nem hivatalos.

(483) (1—*)

Vor Schwindel wird gewarnt!

Unter den vielen Annoncen speciell für Uhren sind manche besonders pompös ausgestattet, welche nur darauf berechnet sind, die Provinzbewohner ins Netz zu führen. Man hüte sich daher im eigenen Interesse vor Ankauf der Uhren, wo nicht von dem Verkäufer genügende Garantie geboten werden kann. Die von mir gekauften Uhren werden jederzeit nach Belieben entweder zurückgenommen oder ausgetauscht, ein Beweis der strengsten Solidität.

Die Wunder der Neuzeit

sind die ausgezeichnet gut regulirten **Uhren**, welche mit 2jährigem **Garantieschein** verkauft werden; selbe sind um nachstehenden **Spottpreis** zu haben, nur um einen großen **Consum** zu erzielen. Es sollte daher Niemand die gute Gelegenheit vorübergehen lassen und sich mit einem solchen für jedes Haus nützlichen und unentbehrlichen Gegenstande versehen.

Für alle Uhren wird Garantie geleistet, wie beim Uhrmacher.

1 sehr nette Uhr mit schön verziertem Bronzeschild und Email-Zifferblatt . . . . . fl. 1.30
1 dieselbe, mit feinem Email-Porzellanschild . . . . . fl. 1.60
1 von derselben Gattung mit Schlagwerk . . . . . fl. 2.80
Jede mit Wecker verbunden um 20 kr. mehr.
1 Uhr, großes Format, sehr schön ausgestattet, mit Porzellanschild . . . . . fl. 2.80 bis fl. 3.20
1 dieselbe, fein verziert, reich dekorirt und mit Schlagwerk versehen . . . . . fl. 3.90 bis fl. 4.50
1 Uhr mit feinst gemaltem Vordertheil und echt vergoldetem Rahmen oder fein geschnitzter Schweizer Bildhauer-Arbeit, alle mit Schlagwerk, 1 Stück . . . . . fl. 5, 6, 7, fl. 8.—
Salon-Uhren von Bronce mit Glassturz und Postament, sehr hübsch, 1 Stück . . . . . fl. 2.— bis fl. 2.60
1 Stück große Sorte . . . . . fl. 3.30, 4.50
1 Stück best construirte englische Reise-Uhr mit Wecker verbunden, der gewiß nicht verschlafen läßt, kostet mit Etui . . . . . fl. 5.—
Gut regulirte Schweizer Taschen-Uhren mit zweijähriger Garantie, sehr nette Façon, sammt einer feinen Neugold-Kette . . . . . fl. 4.50
Als wahre Zierde für jeden Salon sind die berühmten Wiener Pendel-Uhren mit 2tägigem Gehwerke, fl. 13.50, mit 8tägigem Gehwerke in einem prachtvoll verzierten 30 Zoll langen Kasten, 1 Stück mit Gehwerk fl. 22.—, 1 Stück mit Schlagwerk fl. 32.—.

Englische Taschenuhren

mit feinstem Nickel- oder Präcisionswerk, mit 5jähriger Garantie für Richtiggehen, dies sind die verläßlichsten Uhren, die bis jetzt erzeugt wurden.

1 Stück Cylinder-Chronometer . . . . . fl. 9.50
„ dieselbe feuervergoldet . . . . . fl. 10.50
„ mit Krystallglas . . . . . fl. 10.50
„ vergoldet . . . . . fl. 11.—
„ mit Doppelmantel, Savonett . . . . fl. 13.50
„ dieselbe vergoldet . . . . . fl. 14.50
Amerikanische Duplex-Uhren mit Doppelwerk, diese haben früher fl. 40 gekostet, jetzt nur fl. 18.—
Ankeruhren, prachtv. ausgest., mit Krystallglas fl. 15.50

Englische Kunstuhren mit besonders feinem, mühsam ausgeführten Filigran-Werk, per Stück fl. 20.—
1 Stück Remontoir ohne Schlüssel . . . . . fl. 12.50
1 „ feinste Sorte . . . . . fl. 14.—
1 „ neueste mit Doppel-Krystallglas, so daß man das Werk sehen kann, ohne die Uhr zu öffnen . . . . . fl. 10.50
1 Stück dieselbe, feinst Anker . . . . . fl. 13.30
Damen-Uhren, fein und elegant, per Stück fl. 12, 15, 18.

Alle Arten Uhren, auch diejenigen Uhren, welche hier nicht angeführt sind, werden billiger verkauft als bei jedem Anderen. Eine gut regulirte **Sonnenuhr** mit **Compaß**, Taschen-Format, wonach man jede mechanische Uhr richten kann, kostet blos **25 kr.**

Uhrketten aus Talmigold,

neuester prachtvoller Façon,

welche den echten Goldketten in keiner Art nachstehen, da dieselben in Façon täuschend nachgeahmt sind und die Goldfarbe immer beibehalten.

1 Stück kurze zu kr. 70, 90, fl. 1.20 und 1.50.
1 Stück feinste Ausführung fl. 1.50, 2, 2.50 und fl. 2.
1 Stück lange Halskette, Venetianer, fl. 1.80, 2 und fl. 3.
1 Stück detto, feinste Ausführung, fl. 2.50, 3.50.
1 Stück echte 13löth. Silberkette, feuerverg., fl. 3.50, 4, 5.
1 Stück echte 13löth. lange Halskette fl. 5.50, 6.50.

Medaillons schönster Gattung kr. 50, 80, fl. 1, 1.50, 2, 3.
Medaillons aus 13löthigem Silber fl. 2.50, 3, 4, 5.
1 Bund **Uhrenhängsel** mit 6 verschiedenen Bijouterie-Gegenständen kostet 60 kr. bis fl. 1.

Allein zu haben in dem neuen großen

BAZAR FRIEDMANN in WIEN, Praterstrasse Nr. 26.

gegenüber dem Carltheater.

Készpénzeli megrendeléseknél a fuvarlevélre való bélyegért 6 kr. mellékelendő.

Legujabban megjelentek és

Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

Naptárak 1874-re.

AZ „ATHENAEUM“

(Ezelőtt Emich Gusztáv)

Nagy Képes Naptára

az 1874-dik évre.

Szerkeszti Sárkány János Ferencz. **Teljes tiszti czimtárral.**

Tizenötödik évi folyam számos fametszvénynyel.

Ára 1 forint.

Ez a legszebb, legteljesebb és aránylag legolcsóbb **naptár.**

A magyar nők Házi Naptára 1874.

Szerkeszti Beniczky Irma. Hatodik évi folyam. Ára 60 kr.

Erdélyi magyar KÉPES NAPTÁR

1874-dik közönséges évre

a m. k. miniszterium, Királyhágón inneni bánya- és pénzügyi hatóságok, megyei közigazgatási hivatalok, törvényszékek tiszti czim- és névtárával s kolozsvári kalauzzal ellátva.

Harmadik évfolyam.

Ára 50 kr. Postán küldve 56 kr.

Ugyan csak

Stein János kereskedésében **kaphatók:**

A vadember halála.

Regény.

Ponson du Terrail után franczióból forditva.

Ára 4 kötetnek 4 frt.

Egy kép a forradalomból.

Elbeszélés. Irta Bolgár Kálmán.

Ára 1 frt.

Három nemzedék.

Széchenyi és Vörösmarty, Kossuth és Petőfi, Deák és Arany.

Ára 60 kr.

Huszonöt év után.

Tóth Kálmán válogatott költeményei. 2 kötet. Pompás diszkötésben.

Ára 3 frt 20 kr.

BESZÉLYEK,

német, franczia és angol eredeti után forditották többen. Ára 1 frt.

Kastély és Hámor.

Regény.

Ponson du Terrail után franczióból forditva.

Ára 2 kötetnek 2 frt.

Egy tőr története.

Regény. Oettinger után forditotta Balázs Frigyes.

Ára 1 frt 20 kr.

(481) (2—20)

Karácsonyi és új-évi ajándékok.

Alólirt ajánlja a n. érd. közönségnek jól berendezett és a legnagyobb csinual kiálliott **bécsi és külföldi arany- és eztist** ékszer áruinak dús raktárát legjutányosabb áron.

(régi ékszereket megvesz és becserél.)

(**Óvásul.**) Raktárban minden egyes tárgy valódisága a magy kir. tiszt elettel:

bélyeggel van hitelesitve **NAGY JÓZSEF,**

arany és ezüstmüves Kolozsvárt főtér 9. szám br. Józsika ház.

Az iparmű-tárlatban

Az iparmű-tárlatban

(484) (1—*)

A kinek czélszerü, jó, szép és olcsó

név- és születés napi,

karácsonyi és új-évi

örömet szerző tárgyakra szüksége van,

nagy választékban feltalálja

Csapó Sándornál

Csapó Sándornál

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdász betűivel Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.